

Avgjørelse

Avsagt

05.12.2023

Saksnr.

25/22

Domsutvalgets medlemmer:

**Morten Kjær Enger
Alf Kirkesæther
Therese Eriksen Håjemsvik**

Parter:

NIFs Påtalenemnd

mot

A

Saken gjelder krav om straff etter NIFs sanksjonsregelverk § 1-4 første ledd bokstav b (tidligere NIFs lov § 11-4 (1) bokstav b).

Norges **forbund («forbundet») besluttet den 02.06.2022 å inngi påtale til Påtalenemnda for Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité (Påtalenemnda) mot A ("A") for brudd på NIFs lov § 11-4 (1) bokstav b.

Påtalenemnda besluttet den 21. desember 2022 å inngi påtale mot A, hvor det nedlegges følgende påstand:

«A dømmes for overtredelse av NIFs lov § 11-4 (1) bokstav b til irettesettelse, tap av rett til å ha valgte eller oppnevnte tillitsverv og tap av rett til å delta i konkurranser og trening i en periode Domsutvalget finner passende, jf. NIFs lov § 11-7 (1) bokstavene a, d og e.»

A var på tidspunktet for hendelsene dommer for Norges **forbund.

Sakens bakgrunn:

Sentralt i saken står et varsel mot A fra totalt 14 medlemmer av forbundet, mottatt av forbundet 25. februar 2022. Her anklages A for seksuell trakassering av fysisk og/eller verbal karakter i forbindelse med konkurransesituasjoner. Sentralt står også et varsel som forbundet mottok 25. mars 2022.

A hadde verv som dommer på tidspunktet for varslene.

Forbundet har i det vesentlige anført at A har seksuelt trakassert varslerne ved upassende kommentarer, fysisk kontakt og påtrengende atferd. Styret har i forbindelse med begge varslene gjennomført samtaler med varslerne, A og vitner til hendelsene. I tillegg har de rådført seg med NIF sentralt.

Det fremgår blant annet følgende av påtalen fra påtalenemnda om varslene:

- «• En hendelse under en turnering i 2019 der A gikk bak B, tok et "godt grep" i hennes rumpe og sa "du er fin du". Hun har også beskrevet en hendelse fra en turnering i 2022 hvor A kom snikende bakfra, stilte seg tett inntil, tok grep om hoften hennes og kysset og klemte henne. Hun har videre opplyst at A liker å klemme, holde tak i øvre mageregion, slå på rumpa når han går forbi og at han kommenterer klesstil, jf. bevis 2 og bevis 5.*
- C har forklart om flere mindre hendelser hun har reagert på. Hun opplever A som fysisk pågående, han gir klemmer, holder rundt skulder og det kan komme en hånd på magen. Han kommer plutselig og uforvarende på og man rekker ikke reagere før han er der, jf. bevis 3.*
- D har ikke opplevd noe som er "veldig over streken," men viser til unødvendig oppsøkende kroppskontakt og at han ikke kan gjennomføre en samtale uten en form for berøring. Under eliteserien i ** [sted] i 2021 kom han og holdt rundt livet og vil ha folk tett inntil, jf. bevis 7.*

- E har opplevd at han kommer tett opptil og holder/tar hender rundt livet/på hoften, jf. bevis 4.
- F har ikke selv hatt ubehagelige opplevelser, men har vært vitne til hendelser og fått hendelser gjenfortalt, jf. bevis 2 og bevis 6.

[...]

Det er opplyst at forholdene hovedsakelig har funnet sted i forbindelse med konkurranser. Adferden oppleves som truende for varslere. De "fryser" til dersom de havner i en situasjon hvor han er pågående: dette ikke bare på grunn av hans maktposisjon som dommer, men også fordi han er en voksen autoritær mann.»

Om saksgangen internt i forbundet

Forbundet har etter mottak av varslene hatt hyppig og regelmessig dialog med NIF på grunn av kompleksiteten og omfanget av saken. De har også gjennomført samtaler med de åtte varslerne som ønsket å snakke med dem, samt med vitner til hendelsene. Forbundet har i tillegg gjennomført samtale med påtale.

Varslerne i saken har blitt fulgt opp med informasjon på e-post og gjennom telefonsamtaler, og det har blitt iverksatt tiltak for å øke tryggheten til deltakerne under NM senior hvor varslerne og påtale var til stede.

Dommer- og oppmannsutvalget i forbundet suspenderte A mens saken ble behandlet i forbundet. Det fremgår ikke hvor lenge han var suspendert av Dommer- og oppmannsutvalget i forbundet. Påtalenemnda har ikke bedt om at Domsutvalget suspenderer A.

Saksgangen i Domsutvalget:

I brev av 21. januar 2023 oversendte Domsutvalget begjæring om påtale til A med tilsvarsfrist den 4. februar 2023. Domsutvalget mottok tilsvaret fra advokatfullmektig Stian Kjensli på vegne av A 3. februar 2023.

Saksbehandlingstiden i Domsutvalget har tatt lenger tid enn nødvendig, som delvis skyldes at det har vært nødvendig å sette Domsutvalget med nye dommere underveis.

Partenes anførsler:

Påtalenemnda har lagt ned påstand om at A dømmes for overtredelse av NIFs lov § 11-4 (1) bokstav b.

Påtalenemnda viser til at det har fremkommet relativt sparsomt med informasjon om selve hendelsene. Kun fem varslere har ønsket å stå frem med navn. Av disse er to vitner som ikke selv har opplevd noe ubehagelig. Hovedinntrykket er at de alvorligste episodene knytter seg til to hendelser hvor B er fornærmet, og som andre enten har sett eller fått gjenfortalt. Alle har imidlertid forklart at As oppførsel med nærhet, stryking og klemming er ubehagelig, og at de opplever en "frys-situasjon".

Påtalenemnda anfører at det ut fra det samlede bevisbilde i saken, ikke er noe tvil om at vilkårene i NIFs lov § 11-4 (1) bokstav a og b er til stede og at det foreligger brudd på retningslinjer for seksuell trakassering og overgrep. Overtredelsen av § 11-4 (1) bokstav a og

b gjelder særlig i forhold til hendelsene hvor B er fornærmet. Når det gjelder øvrige anførsler, nøyter påtalenemnda seg med å bemerke at disse underbygger og bekrefter forholdene B har beskrevet og at forholdene, særlig beskrivelsene av stryking, klemming og holding, er brudd på retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep punkt 2. Påtalenemnda peker i denne forbindelse på maktbalansen mellom partene. A er en voksen mann og utøvende dommer. Varslerne er yngre jenter og utøvere.

Påtalenemnda anfører at det er bevist at A har handlet med tilstrekkelig grad av skyld ved at det utvilsomt foreligger uaktsomhet.

Påtalenemnda legger til grunn at A har brutt retningslinjene mot seksuell trakassering, og har brutt NIFs lov § 11-4 første ledd bokstav b.

Påtalenemnda har som nevnt over lagt ned følgende påstand:

A dømmes for overtredelse av NIFs lov § 11-4 (1) bokstav b til irrettesettelse, tap av rett til å ha valgte eller oppnevnte tillitsverv og tap av rett til å delta i konkurranser og trening i en periode Domsutvalget finner passende, jf. NIFs lov § 11-7 (1) bokstavene a, d og e.

A v/advokatfullmektig Stian Kjensli har i tilsvarebrev av 3. februar 2023 anført at flere av varslene kun har hørt om hendelser, og ikke opplevd eller sett slike hendelser selv. De peker også på at flere av varslene bemerker at de ikke tror A har hatt noen tankegang om at slike hendelser er galt.

I tilsvaret stilles det spørsmål ved om hendelsene kan anses som seksuell trakassering, og de viser til NIF sine retningslinjer om seksuell trakassering fra 2020. Det vises herunder til at retningslinjene ble vedtatt etter den påståtte hendelsen i 2019 med B. Retningslinjene som det legges vekt på er derfor kun av interesse for potensielle hendelser etter vedtaket. Advokatfullmektig Kjensli peker videre på at hendelsene må bære et seksuelt preg, og at dette må være en del av påtaltes forsett eller uaktsomhet. Det anføres at påtaltes oppførsel kan settes i sammenheng med hans kultur, og at han generelt er kontaktsøkende i sin væremåte. De mener at uttalelsene fra varslene og As egne bemerkninger tydelig viser at det A har ment er helt vanlig kontakt, og at det derfor ikke har noe seksuelt preg fra hans side. Dette underbygges, ifølge tilsvarebrevet av at en av varslene påpeker at A er fysisk med mange av guttene også.

Hendelsen fra 2019 vedrørende B nekter A ifølge tilsvarebrevet for at det har skjedd.

A ber prinsipalt om frifinnelse, men at dersom domsutvalget skulle komme til at A har overtrådt NIFs lov i henhold til påtalenemndas vedtak bemerkes det at den straffereaksjonen påtalenemnda har anbefalt er for streng. I denne anledning bemerkes det at varslene ikke ønsker en så streng reaksjon. Videre påpekes det at A ikke har fått tilsnakk eller en formell irrettesettelse tidligere, jf. bevis 9. Endelig bemerkes det at A har vært suspendert, og i denne anledning vises det til påtalevedtaket fra påtalenemnda der dette fremgår og bevis 1 angående varslet fra forbundet 2. juni 2022. Det anføres derfor subsidiært at A uansett har fått en tilstrekkelig reaksjon.

A har lagt ned følgende påstand:

Prinsipalt:

1. A frifinnes.

Subsidiært

1. A anses på mildest mulig måte.

I begge tilfeller:

1. Norges Idrettsforbund dekker A sine saksomkostninger

Domsutvalget bemerker

Innledning

Ved Idrettsstyrets vedtak 19. januar 2023 i møte nr. 19 (2021-2023), sak 189, som fulgte opp vedtak 11.2 fra det ekstraordinære idrettstinget 2021, ble samtlige bestemmelser om alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner etter særforbunds regelverk og straffebestemmelser som frem til da utgjorde NIFs lov kapittel 11, flyttet til et særskilt sanksjonsregelverk som er hjemlet i ny NIFs lov § 11-1. Endringen trådte i kraft 1. februar 2023. Det ble ikke gjort endringer i det materielle eller prosessuelle innholdet i de aktuelle bestemmelsene. Når domsutvalget viser til bestemmelser i sanksjonsregelverket, er det altså snakk om de samme bestemmelsene som før endringen stod i NIFs lov kapittel 11. Samtlige bestemmelser har fått ny nummerering ved at paragraftall som i NIFs lov kapittel 11 startet med 11, i sanksjonsregelverket starter med 1.

A er dommer og medlem i Norges **forbund og NIF, og omfattes dermed av de som kan straffes etter straffebestemmelsene i NIF jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-3 (1) bokstav a.

Domsutvalget finner sakens faktiske side tilfredsstillende opplyst ved de saksdokumentene som foreligger. Muntlig forhandling er ikke nødvendig, noe som heller ikke er krevd av partene.

Skyldspørsmålet

Det følger av NIFs sanksjonsregelverk § 1-4 første ledd bokstav b at straff kan ilegges der påtalte "*begår seksuelle overgrep eller seksuell trakassering*". Begrepet "*seksuell trakassering*" kom inn i NIFs lov under Idrettstinget i 2015 og fra forarbeidene fremgår det at seksuell trakassering omfatter uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer. Skyldkravet er forsett og uaktsomhet, jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-5 første ledd, og manglende kjennskap til straffebestemmelsene etter at de har trådt i kraft er ikke straffbefriende eller straffnedsettende, jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-5 tredje ledd.

Domsutvalget må ta stilling til om A har begått seksuell trakassering og om skyldkravet er oppfylt.

Ved vurderingen av faktiske forhold i påtalesaker slår NIFs sanksjonsregelverk § 1-12-3-2 (4) – etter endring vedtatt på Idrettstinget 3. juni 2023 – fast at beviskravet er "klar sannsynlighetsovervekt". Frem til endringen var regelen at "enhver rimelig tvil skal komme påtalte til gode". Det er ikke vedtatt noen overgangsregler.

Domsutvalget legger til grunn at endringen av beviskravet, som er en foreningsrettslig regel, i utgangspunktet får virkning straks, herunder for vurdering og avgjørelse av verserende saker

der de påtalte handlingene er begått før regelendringen. Domsutvalget legger likevel til grunn at slik virkning forutsetter at partene i den enkelte sak er gitt anledning til å områ seg og eventuelt gi sine merknader til betydningen av endringen før saken tas opp til avgjørelse. Saksbehandlingen i enhver sak må, i tråd med grunnleggende foreningsrettslige prinsipper, samlet sett være forsvarlig sett hen til hva saken gjelder.

I saken her har Domsutvalget etter en konkret vurdering lagt til grunn beviskravet før endringen 3. juni 2023, altså at rimelig tvil skal komme påtalte til gode for så vidt gjelder faktiske forhold som er avgjørende for konstatering av skyld. Slik saken er opplyst, ville det etter domsutvalgets syn være uten betydning om man brukte det nye, lavere beviskravet. Domsutvalget har også sett hen til at saken har versert lenge. I en slik situasjon har Domsutvalget ikke funnet grunn til å forlenge prosessen ved å be om partenes merknader til anvendelsen av et endret beviskrav.

På bakgrunn av sakens dokumenter finner Domsutvalget det bevist utover enhver rimelig tvil at A ved flere anledninger i perioden 2019 til 2022 har opptrådt seksuelt trakasserende ovenfor flere medlemmer av forbundet i idrettslig sammenheng. Domsutvalget legger herunder til grunn som bevist utover enhver rimelig tvil at påtalte har opptrådt seksuelt trakasserende, krenkende og uhøvisk mot minimum B, C og D i sammenheng med konkurranse, slik dette fremgår av varslene, og som oppsummert i utdraget fra påtalebegjæringen som er referert til ovenfor under sakens bakgrunn.

Domsutvalget har ved bevisvurderingen vektlagt varslene som isolert og samlet gir et klart bilde av påtaltes opptreden, og det er etter Domsutvalgets vurdering ikke tvilsomt at A opptreden beskrevet i varslene og i samtaler med varslerne og vitner er å anse som seksuelt trakasserende. As oppførsel mot varslerne har utvilsomt vært seksuelt ladet og han har gitt varslerne uønsket og krenkende oppmerksomhet. Av varslene fremgår det således at A har fysisk berørt varslerne ved å ta på rumpe og hofter, kysset og klemt dem.

Varslene støttes av referat fra samtale med både de som har opplevd påtrengende atferd og vitner til hendelsene. To av referatene er fra samtale med de kvinnelige utøverne E og F som i hovedsak forklarer seg om hendelser de har hørt om og sett, som bygger opp under det som fremgår av varslene og referater fra samtaler med jentene C, B, D som har opplevd trakasserende opptreden fra A. Domsutvalget fester på bakgrunn av det samlede bevisbilde ikke lit til forklaringen gitt av A i tilsvarebrevet, herunder også om at han nekter for at episoden vedrørende B i 2019 fant sted. Domsutvalget finner det hevet over enhver rimelig tvil at påtalte objektivt sett har opptrådt seksuelt trakasserende, krenkende og uhøvisk mot personer i forbundet. Handlingene innebærer overtredelse av NIFs sanksjonsregelverk § 1-4 (1) bokstav b).

Domsutvalget anser for øvrig også at bokstav a) er overtrådt ettersom handlingene etter Domsutvalgets syn strider motbestemmelser i Idrettsstyret vedtatte retningslinjer om seksuell trakassering. I følge Norges Idrettsforbunds nettsider ble disse vedtatt av idrettsstyret i september 2010.

I henhold til disse retningslinjene punkt 1 - 3 pålegges alle innen norsk idrett blant annet å:

1. Behandle alle med respekt, og avstå fra alle former for kommunikasjon, handling eller behandling som kan oppleves som krenkende.

2. Unngå berøringer som kan oppleves som uønsket.
3. Unngå alle former for verbal intimitet som kan oppleves som seksuelt ladet.

Retningslinjene er vedtatt av Idrettsstyret og er således etter Domsutvalgets syn et «vedtak» etter NIFs lov § 11-4 (1) bokstav a), som betyr at brudd på retningslinjene kan være en straffbar handling etter denne bestemmelsen.

Domsutvalget finner det videre bevist utover enhver rimelig tvil at A har vært seg bevisst i handlingene han har utført. Domsutvalget mener at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at A ved sin handling rettet mot B hvor han tok henne på rumpen har utvist forsett. Domsutvalget er imidlertid i noe tvil om han kan anses for å ha opptrådt med forsett for så vidt gjelder de øvrige handlingene, med bakgrunn i hans forklaring om at han ikke mente å opptre seksuelt trakasserende. For disse øvrige handlingene burde A utvilsomt forstått at handlingene var seksuelt trakasserende, krenkende og uhøviske. Han har således utvilsomt handlet kvalifisert uaktsomt, og det er tilstrekkelig for at kravet om subjektiv skyld er oppfylt også for disse handlingene, jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-5.

Det er et vilkår for straff etter idrettens bestemmelser at de påtalte handlingene har en tilknytning til idrettslig aktivitet. Dette vilkåret forutsetter ikke at de aktuelle handlinger har skjedd i direkte sammenheng med utøvelsen av idrettslig aktivitet, men også handlinger som skjer utenfor trening eller konkurranse som likevel er relatert til og foranlediget av påtaltes aktivitet innen idretten omfattes.

De forhold som påtalen gjelder skjedde i forbindelse med konkurranser, og domsutvalget finner således at de påtalte handlingene har tilknytning til idrettslig aktivitet.

Alle de subjektive og objektive vilkårene for straff etter NIFs regelverk er etter dette oppfylt.

Fastsettelse av reaksjon:

Det følger av NIFs sanksjonsregelverk § 1-7 første ledd at de straffer som kan idømmes er bot, inndragning, tap av rett til å inneha valgte eller oppnevnte tillitsverv, utelukkelse fra konkurranse og organisert trening, eksklusjon, tap av rett til å holde arrangement, tap av premier, mesterskap, poeng, resultat, passering eller hedersbevisning. Etter annet ledd kan slikt tap som nevnt i første ledd idømmes for en begrenset tid eller for alltid.

Påtalnemnda har foreslått at A idømmes irettesettelse og tap av rett til å inneha valgte eller oppnevnte tillitsverv og tap av retten til å dela i konkurranser og organisert trening for en periode inntil 12 måneder.

Det er domsutvalgets vurdering at As opptreden innebærer et klart og alvorlig avvik og brudd på de krav til opptreden som må gjelde for dommere i idretten, og allmennpreventive hensyn tilsier at det må reageres strengt mot slik opptreden. Dette hensynet forsterkes som følge av flere av de fornærmedes relativt unge alder. Domsutvalget har ved utmålingen i skjerpene retning vektlagt at handlingene er gjentakende og at han har skapt ubehag og frykt for flere kvinnelige utøvere som ønsker å drive idretten sin. I formildende retning er det vektlagt at Domsutvalget – i likhet med påtalnemnda – ikke har funnet bevist at han har handlet med forsett for flertallet av handlingene. Det er også vektlagt noe at saksbehandlingstiden i Domsutvalget har vært lenger enn nødvendig og som ikke skyldes påtaltes forhold.

Domsutvalget finner at en passende straff i dette tilfellet settes til tap av rett til å inneha valgte eller oppnevnte tillitsverv og tap av retten til å delta i konkurranser og organisert trening i 8 måneder.

Påtalte har krevd saksomkostninger. Kravet innvilges ikke, jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-14 (1).

Dommen er enstemmig.

S l u t n i n g

A dømmes for overtredelse av NIFs sanksjonsregelverk § 1-4 første ledd bokstav a og b til tap av retten til å inneha valgte eller oppnevnte tillitsverv og tap av rett til å delta i konkurranser og organisert trening (utelukkelse) jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-7 første ledd bokstav d og e i 8 – åtte – måneder.

Morten Enger Kjær

Alf Kirkesæther

Therese Eriksen Håjemsvik